

Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimo Nr. 371 „Dėl Nacionalinio oro taršos mažinimo plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – Projektas) DERINIMO PAŽYMA

Nr.	Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
1.	<p>Viešojo konsultacija dėl Plano pakeitimo projekto (konsultacijos metodas – pasiūlymai raštu užpildant anketą)</p> <p>Pasiūlymai pateikti 2022-04-21 anonimiškai</p>	<p>Dėl Projekto 2 priedo:</p> <p>P50 priemonės „Energijos vartojimo efektyvumo didinimas pramonės mažose ir vidutinėse įmonėse (MVĮ)“.</p> <p>Įpareigoti visas pramonės MVĮ iki 2025 m. atlikti ir kas 4 m. atnaujinti energijos vartojimo auditus, kurių pagrindu iki 2030 m. įgyvendintų / įdiegtų ne mažiau kaip 30 proc. energijos efektyvumo priemonių, tame tarpe ar papildomai susijusių su energijos akumuliacijomis (saugojimu gamybos vietoje), AEI panaudojimu.</p> <p>Finansiškai skatinti pramonės MVĮ diegti inovatyvias, lengvai pasikartojančias kitose MVĮ efektyvaus energijos vartojimo / gamybos / perdavimo technologijas, įskaitant ir AEI.</p>	<p><u>Atsižvelgta iš dalies.</u></p> <p>Patikslintas priemonės pavadinimas „Energijos vartojimo efektyvumo didinimas pramonės mažose ir vidutinėse įmonėse (MVĮ)“; jos įgyvendinimo pradžia (2021 m. 2022 m.), atsižvelgiant į su Europos Komisija jau suderintą veiklą.</p> <p>Priemone bus skatinama atlikti energijos vartojimo efektyvumo (EVE) auditus pramonės įmonėse. Pagal juos, numatoma investuoti į EVE didinimą ir jos intensyvumo mažinimą, sudarant sąlygas pramonės įmonėms investuoti į naujausios ir aplinkai palankios įrangos ir technologinių sprendimų pritaikymą gamybos procesuose, užtikrinant šių gamybos procesų tęstinumą, t. y. reikiamos technologinės įrangos ir turimų technologinių procesų infrastruktūros atnaujinimą.</p> <p>Intervencinė sritis šiai veiklai numato MVĮ arba didelių įmonių efektyvų energijos vartojimą ir jose vykdomus parodomuosius projektus, vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) 2021/1060 2021-06-24, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės“ 1 priedu.</p>
		<p>P51 priemonės „Atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) diegimo skatinimas pramonės MVĮ“.</p> <p>Finansavimo didinimas pramonės MVĮ diversifikuojant AEI technologijas (ne vien saulės elektrinės), siekiant maksimaliai apsirūpinti energija iš AEI. Pvz. kombinuota saulės elektrinė efektyvesnė nei vien saulės elektrinė.</p>	<p><u>Neatsižvelgta.</u></p> <p>Patikslintas priemonės pavadinimas „Atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) diegimo skatinimas pramonės MVĮ įmonėse“; jos įgyvendinimo pradžia (2021 m. 2022 m.), atsižvelgiant į su Europos Komisija jau suderintą veiklą.</p> <p>Intervencinė sritis šiai veiklai numato tik saulės energiją, vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) 2021/1060 2021-06-24, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės“ 1 priedu.</p>
		<p>P57 priemonės „Kietojo kuro (išskyrus biokūrą) sudėties ir kokybės reikalavimų nustatymas“.</p> <p>Uždrausti akmens anglį ir pan.</p>	<p><u>Atsižvelgta iš dalies.</u></p> <p>Atsižvelgiant į siūlymo kontekstą, patikslinta kita – P53 priemonė: „Kietojo kuro deginimo ribojimas centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT)“</p>

Nr.	Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
			<p>teritorijoje”.</p> <p>Teisinėmis priemonėmis riboti deginti kietąjį iškastinį kurą (akmens anglį, lignitą, durpes) CŠT teritorijoje, išskyrus ūkio subjektus, kurie gamina šilumą CŠT sistemai. Priemonės įgyvendinimo pradžia 2029 m. 2024 m.</p>
2.	<p>Lietuvos žaliasis aljansas, 2022-05-16 raštu Nr. 220516-01</p>	<p>Dėl išmetamo NH₃ kiekio sumažinimo tikslų.</p> <p><...> būtina siekti, kad Lietuvoje išmetamo NH₃ tikslai visų pirma atitiktų priimtus išipareigojimus visuomenei gyventi sveikoje ir švarioje aplinkoje, o ne vien tik įgyvendinti Direktyvoje (ES) 2016/2284 Lietuvai nustatytą tikslą, sumažinti 10 proc. NH₃ lyginant su 2005 m. išmetamu NH₃ kiekiu.</p> <p>Atsižvelgdami į Lietuvos visuomenės lūkesčius, ES žaliojo kurso siekius, bei ES poziciją dėl žemės ūkio išmetamų teršalų sugriežtinimo taikant geriausiai prieinamus gamybos būdus (GPGB) siūlome:</p> <p>1. Žemės ūkio sektoriuje išmetamo NH₃ kiekį 2030 m. sumažinti 20 proc. lyginant su 2005 m. išmetu NH₃ kiekiu. Tai leistų pasiekti NH₃ mažinimo proveržį, ir teigiamai atsiliieptų gerinant aplinkos oro, vandens bei dirvožemio kokybę, o ypač sumažintų poveikį žmonių sveikatai. Atkreipime dėmesį, kad NH₃ yra ir kietųjų dalelių KD_{2,5} prekursorius, todėl ženkliau mažinant NH₃ taršą tuo apačiu mažiname KD_{2,5} ir efektyviau panaudojame aplinkosaugai skirtas lėšas.”.</p> <p>Dėl naujos priemonės įtraukimo į Projekto 2 priedą.</p>	<p><u>Neatsižvelgta.</u></p> <p>Nacionalinius tarptautiniais ir Europos Sąjungos teisės aktais reguliuojamų oro teršalų išmetamo kiekio mažinimo ir kitus aplinkos oro apsaugos ilgesnės negu 10 metų trukmės tikslus ir uždavinius nustato Seimas nacionalinėse darbotvarkėse (šiuo atveju Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija). LR Vyriausybė Nacionaliniame pažangos plane nustato 10 metų aplinkos oro apsaugos strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius. Aplinkos oro apsaugos priemonės šiems Nacionaliniame pažangos plane ir nacionalinėse darbotvarkėse numatytiems uždaviniams įgyvendinti Vyriausybė suplanuoja nacionalinėse plėtros programose ir nacionalinių darbotvarkių planuose (šiuo atveju Nacionaliniame oro taršos mažinimo plane). (LR aplinkos oro apsaugos įstatymo 10 str. 1 d.).</p> <p>Projekto 16 priede konstatuota, kad „įvertinus 2019 m. pasiektą taršos NH₃ kiekio sumažinimo lygį ir išmetamų į aplinkos orą teršalų kiekio prognozes (pagal esamų priemonių scenarijų (WM)), bei įgyvendinus Plane numatytas priemones, prognozuojama, kad bendras šalyje 2030 m. išmestas NH₃ kiekis sumažės – 17,4 proc., palyginus su 2005 m. išmetu kiekiu“. Todėl, jei ateityje prognozės rodytų, kad įmanoma pasiekti siūlomą -20 proc. taršos NH₃ kiekio sumažinimo lygį, – nustatyta tvarka atnaujinant Nacionalinę aplinkos apsaugos strategiją / Nacionalinį pažangos planą, būtų galimybė nustatyti griežtesnius į aplinkos orą išmetamų NH₃ kiekio mažinimo tikslus 2030 m.</p> <p>(Nustatyta, kad Nacionalinio pažangos plano įgyvendinimo laikotarpiu du kartus – 2024 ir 2027 m. – atliekami tarpiniai Plano įgyvendinimo pažangos vertinimai, kurių paskirtis – pateikti sisteminę Plano strateginių tikslų ir pažangos uždavinių įgyvendinimo analizę ir įvertinti kintančią situaciją, kylančius naujus didžiausius iššūkius, kurie gali lemti strateginių tikslų bei pažangos uždavinių peržiūrą.)</p> <p><u>Neatsižvelgta.</u></p> <p>GPGB yra tiek naudojama technologija, tiek ir būdas, kuriuo įrenginys suprojektuotas, pastatytas ir eksploatuojamas, taip pat išplėtotas tokiu</p>

Nr.	Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
		<p>“NH₃ taršos mažinimo priemonėse numatytas tik mėšlo tvarkymo gerinimas, tačiau nėra numatyta priemonių dėl gyvulių ir paukščių auginimo vietos įrengimo naudojant GPGB. Todėl siūlome visiems gyvulių ir paukščių augintojams, turintiems virš 100 sutartinių gyvulių (SG) naudojant GPGB, įrengti biologinius valymo įrenginius, kurie 95 proc. sumažina NH₃ išmetamų teršalų kiekį iš patalpų, kuriuose auginami gyvuliai ir paukščiai. Šiuo metu gyvulių ir paukščių augintojai neturi įdiegtų įrenginių ir per patalpų ventiliacines angas į aplinkos orą išmeta labia daug NH₃ teršalų.</p> <p>Lietuvai dėl NH₃ mažinimo reikėtų perimti patirtį iš Olandijos ir Danijos, kur yra išvystyta intensyvi žemės ūkio veikla”.</p>	<p>mastu, kuris leidžia jį įgyvendinti, esant ekonomiškai ir techniškai tinkamoms sąlygoms, atsižvelgiant į kaštus ir pranašumą, jei tik jis yra prieinamas veiklos vykdytoji.</p> <p>Siūloma priemonė susijusi ir galėtų būti įgyvendinama taikant finansines paskatas įgyvendinant P40 priemonę (“Neorganinių trąšų naudojimo mažinimo ir gerosios žemės ūkio praktikos kodekso įgyvendinimo skatinimas” (Finansinės paskatos <...>, gerosios žemės ūkio praktikos kodekso priemonėms, susijusioms su oro taršos mažinimu, įgyvendinti. Už priemonės įgyvendinimą atsakingas subjektas – Žemės ūkio ministerija).</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad atnaujintos kiaulidžių, galvijų pastatų, avininkystės ūkių, paukštininkystės ūkių, kailinės žvėrininkystės ir triušininkystės ūkių projektavimo taisyklės, papildant jas galimais naujais techniniais ir (ar) technologiniais sprendimais teršalų išmetimui į aplinkos orą valdyti, įskaitant biologinį oro valymą (Galvijų pastatų technologinio projektavimo taisyklių ŽŪ TPT 01:2009 pakeitimas, 2021-07-05 įsakymas Nr. 3D-428; Kiaulidžių technologinio projektavimo taisyklių ŽŪ TPT 02:2010 pakeitimas, 2021-07-01 įsakymas Nr. 3D-419; Paukštininkystės ūkių technologinio projektavimo taisyklių ŽŪ TPT 04:2012 pakeitimas, 2021-11-29 įsakymas Nr. 3D-764).</p> <p>Darbo grupės Nacionaliniam oro taršos mažinimo planui atnaujinti (kurios sudėtyje yra ir Žemės ūkio ministerijos atstovas) 2022-06-07 posėdyje priimta priemonės pasiūlymą perduoti ir Žemės ūkio ministerijai. (Perduotas).</p>
3.	<p>Lietuvos Respublikos energetikos ministerija</p> <p>2022-05-18 raštu Nr. 3-810</p>	<p>Dėl Projekto 2 priedo:</p> <p>P27 priemonės „Suskystintų gamtinių dujų degalų infrastruktūros diegimas“.</p> <p>Nutarimo projekto 2 priedo P27 priemone, suskystintų gamtinių dujų degalų infrastruktūros diegimas, iki 2025 metų yra siūlomas gamtinių dujų skirstymo sistemų, skirtų gamtinių dujų degalų papildymo punkтам aprūpinti ir viešai prieinamų suskystintų gamtinių dujų degalų papildymo punktų įrengimas. Atkreipiame dėmesį, kad priemonės taršos mažinimo efektas susietas su transporto priemonių sunaudojamais suskystintų gamtinių dujų (toliau – SkGD) kiekiais, tačiau Energetikos ministerijos duomenimis šiuo metu</p>	<p><u>Neatsižvelgta.</u></p> <p>Priemonė numatyta Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plane, patvirtintame LR Vyriausybės 2018-12-05 nutarimu Nr. 1210 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“ ir Nacionalinės susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programoje, patvirtintoje LR Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1253 „Dėl Nacionalinės susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programos patvirtinimo“. Priemonė įtraukta į Nacionalinio oro taršos mažinimo plano 2 priedą, įvertintas jos poveikis oro taršos sumažėjimui.</p> <p>2023 m. atnaujinant Nacionalinį oro taršos mažinimo planą galimas priemonės tikslinimas/išbraukimas atsižvelgiant į pakeistus minėtus strateginius dokumentus.</p>

Nr.	Institucija	Pastabos, pasiūlymo turinys	Komentarai
		<p>Lietuvos transporto parke transporto priemonių varomų SkGD beveik nėra, o jų įsigijimas šiuo metu nėra skatinamas. Pažymėtina, kad pati infrastruktūra savaime negalės generuoti jokio taršos sumažinimo efekto, jeigu nebus reprezentatyvaus transporto priemonių kiekio kurios galėtų suvartoti pildymo punktuose tiekiamas SkGD. Taip pat pažymėtina ir tai, kad P27 priemonei nėra numatytas joks finansavimo šaltinis, nors Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane 2021-2030 m. yra numatyta priemonė T19 „Parama suskystintomis gamtinėmis dujomis varomoms komercinio transporto priemonėms įsigyti“, kurios pagrindinis vykdytojas yra Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, todėl abejotina ar tokia infrastruktūra atsirastų vien tik rinkos sąlygomis. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta siūlome pašalinti P27 priemonę iš Nutarimo projekto.</p>	